

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 36 (3482) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Finnország inkább végsőkig vállalja az egyenlőtlen harcot, semhogy függetlenségét feladja

Londoni szovjet körökben már foglalkoznak a külképviselet átszervezésével az alkotmánymódosítás alapján. Rövidesen Irán is mint új szovjet köztársaság fog szerepelni(?)

A Pesti írja: Zürichbe jelentés érkezett Helsinkiből, hogy Paasikivi stockholmi útja kizáróan tájékozódás céljait szolgálja. A finn kormány meg akarja állapítani, hogy milyen feltételek mellett fejezhető be Finnország az egyenlőtlen harcot. Másrészt azonban a washingtoni kormánynak és szövetségeseinek is tudomására kívánja hozni a finn kormány szilárd elhatározását, hogy

még ezt az egyenlőtlen harcot is inkább a végsőkig folytatja, semhogy Finnország függetlenségéről lemondjon.

Olyan megoldásról, amelynek következtében Finnország csatátérre válna, nem lehet szó és ennek elkerülése céljából finn részről minden szükséges intézkedést megtettek.

Londonból jelentik: (B. T.) Diplomáciai körök szerint a brit kormányt teljes mértékben tájékoztatták Finnország magatartásáról. Ennek alapján angol illetékesek azon a véleményen vannak, hogy Paasikivi még semmiképpen sincs tisztában a szovjet magatartásával és a német visszahatással.

Észt, lett és litván alosztályokat létesítenek a londoni szovjet nagykövetségen

Stockholmból jelentik: (MTI) A Morgen Tidningen londoni levelezője szerint londoni szovjet körökben már foglalkoznak a szovjet külképviselet átszervezésével, amely a szovjet alkotmány módosításán alapszik. Az észt, lett és litván szovjet köztársaságok számára rövid idő alatt alosztályokat létesítenek a londoni szovjet nagykövetségen.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Spewack, a moszkvai amerikai nagykövetség attaséja és a Szovjetunióbeli amerikai haditájközlésügyi hivatal főnöke, átmeneti amerikai tartózkodása során, hétfőn a rádióban beszélt. A brit hírű new-yorki jelentése szerint közölte, hogy a szovjetkormány mindenképpen baráti viszonyt akar az Egyesült Államokkal. Spewack semmi akadályt sem látja a háború alatti és utáni szilárd együttműködésnek. A kapcsolatoknak — ügymonddal — tartásnak kell lenniük.

Tokióból jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A Középkeletről Tokióba érkezett egybehangzó hírek szerint a szovjet befolyás Iránban feltűnés nél-

Helsinkii további lépéseit ethat bizonyára e két kérdésre adandó választól függenek. A finnek hangoztatják, hogy **a finn nép túlnyomó többsége inkább kész harcolni az utolsó emberig, minthogy feltétel nélküli megadással lemondjon a függetlenségéről.**

Stockholmból jelentik: (B. T.) Erkkovolt finn külügyminiszter egy lap tudósításának kérdésére, hogy vajon mondható-e valamit Hull nyilatkozatának Finnországban kiváltott hatásáról, így felelt:

— Biztosíthatom, hogy igen jól tudom, mit mondok most. Finnország minden lehetőséget mérlegel, hogy útait találjon a békéhez, mégpedig Hull tanácsának megfelelően. Csak egy feltétele van a békének, amelyre Finnországnak szüksége van: ez pedig annak a jognak az elismerése, hogy életét saját módján élhesse és mint szabad, független demokratikus állam hozzájárulhasson a népek közötti együttműködéshez. Finnország jövőjét demokratikus alkotmánya alapján akarja folytatni.

kül állandóan terjeszkedik a Teherán —Telbiaz vonalon túl, dél felé. Kapcsolatban Irán „önállóságának” a teheráni értekezleten történt külön kiemelésével.

Az amerikai szlovákok határozata

Pozsony. (NST.): A Gardista című szlovák lap értesülése szerint az amerikai szlovákok Pittsburgban gyűlést tartottak, amelyen határozatot fogadtak el. A határozat követeli, hogy az ott honi szlovákokra bizzák a döntést szabadságuk, nemzeti, gazdasági, vallási és kulturális életük kialakítására vonatkozóan. A határozat kifejti, hogy Benest, mint emigránst az összes szlovákok akár hazájukban, akár a külföldön élnek, visszautasítják és Benesnek semmi joga sincs arra, hogy a szlovákok nevében beszéljen.

Stockholm. Kornejcsuk, Ukrajna külügyi népbiztos. Fierlinger moszkvai esch nagykövet üdvözlő táviratára küldött köszönő táviratában hangoztatja: „Szovjet-Ukrajna és Csehszlovákia barátságát a közös harc még jobban elmélyíti.”

sével és a Szovjet Unió ugynevezett alkotmánymódosításáról szóló moszkvai határozatokkal nem lehet kizártnak tartani, hogy ez a fejlődési folyamat egyszer csak annyira megérik, hogy Irán az új alkotmányponctok feltétele mellett, mint új szovjet köztársaság fog szerepelni.

Ismét tilos a beutazás Róma területére

Zürichből jelentik: (MTI) Rómából jelentik, hogy ismét megtiltották a

beutazást Róma területére. A tilalom ellen vétőket megbüntetik.

Szófiából jelentik: (MTI) A Bolgár Távirati Irodát felhatalmazták, cáfolja meg a leghatározottabban egyes külföldi rádióknak és úgynökségeknek azt a híret, amely szerint Bulgáriában öszszetűzések keletkeztek a lakosság és a hadsereg között és a bolgár hatóságok a német hadsereg közbelépését kérték, miután maguk képtelenek voltak a rendet helyreállítani. Ezek a híresztelések meeszerűek és minden üzükben koholtak.

Londonból jelentik: (B. T.) A légügyi miniszterium közölte, hogy januárban Angliában német légitámadás következtében 107 polgári személy vesztette életét és 270 megszebesült.

Vichyből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Agen környékén, hír szerint, két pap esett áldozatul a terroristáknak. Cordier abbé és a 67 éves Lalion abbé, akik egyik közégből a másikba tartottak, hogy misét mondjanak, az országúton terroristák támadták meg és agyonlőtték.

Szlovák válasz Benesnek

Pozsony. (TP): Szlovákiában bizonyos derűvel figyelik a londoni emigráns-klikknek s különösképpen Benesnek azon fáradozásait, amelyekkel a szlovák népet meg akarják nyerni terveik számára. Benes az ugynevezett csehszlovák államtanács előtt legutóbb tartott beszédében azt állította, hogy a szlovák nép túlnyomó többsége ellenséges állásponton van a mai államvezetéssel szemben és Szlovákia integráns alkatrésze a csehszlovák államnak. Elmondotta továbbá, hogy a jövőben a csehek és a szlovákok között nem lesz több ellentét és vita és hogy a bekövetkező felfordulás után minden vétkest igen szigorúan büntetnek meg.

Szlovák politikai körökben mindezzel kapcsolatban megállapítják, hogy a szlovák népnek túlnyomó többsége ka-

tegorikusan és tántoríthatatlanul kitart az önálló és független Szlovákia mellett. Erről mindenki tanuszkodhatik, aki csak egyszer is megfordult Szlovákiában. Szlovákia nem alkotórésze Csehszlovákiának, hanem önálló állam, amelynek önállósága teljes mértékben megfelel a szlovák nemzeti akaratnak.

Szlovákiában is meg vannak győződve arról, hogy a jövőben nem lesz vita és harc csehek és szlovákok között, amennyiben a szlovákok a jövőben semmi közös ügyet nem akarnak a csehekkel, tehát nem is lesz miben egyenlőlenkedniük. A bosszúval való fenyegetőzések pedig, amelyekben Benes a vezető tényezőkkel szemben tör ki, jellemzők Benes patológikus beállítottságára.

Kornejcsuk a továbbiakban Szovjet-Ukrajna, valamint Csehszlovákia és a baráti Lengyelország jószomszédi kapcsolatáról ír. (Bud. Tud.)

Lisszabon. (MTI): Mint a brit hír-

szolgálat Portlandból jelenti, Wilkie, mint hétfőn bejelentette, jelölteti magát az elnökválasztáson, majd körvonalazta választási hadjárata alapvonalait.

Japán megengedi a szeretetadományok küldését ott lévő foglyok számára

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Japán repülőgépek a burmái arcvonatról érkezett egyik jelentés szerint, egy éjszakai támadás alkalmával felgyújtottak egy folyami gőzöst. A támadás további során a folyó két partján elhelyezett lőszerraktárakban nagy tüzek támadtak. Más japán egységek ugyanakkor megtámadták

Maungdao vidékén a visszavonulásban lévő ellenséges erőket.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat jelentése szerint a délnyugati csendesóceáni szövetséges főhadiszállás közölte, hogy szövetséges csapatok elfoglalták Rooke szigetet Új-Britannia és Új-Guinea között, ezenkívül megszállták Gorieit Új-Britanniában.

Súlyos elhárító harcokban állanak a német csapatok Cserkasszítól nyugatra és Zsaskovtól keletre

Közeli napokban várják a döntést a nettunói hídfő-harcokban
Nagy német erő hajtották végre a London elleni támadást

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távírti Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Míg Krivoj-Rogtól délkeletre meghiusítottuk a Szovjet helyi jellegű támadásait, csapataink Cserkasszítól nyugatra és Zsaskovtól keletre súlyos elhárító harcokban állnak. Tegnap 127 ellenséges páncélos és 68 löveget pusztítottunk el. Zsaskov környékén különösen kitüntette magát a mosel-vidéki 34. gyaloghadosztály. Egyik páncélosapatunk Dubnó mellett felmorzsolta és szétszórta szovjet csapatokat. A Pripjet és Bereznina között a Szovjet megszüntette támadásait. Csapataink január közepé óta 30 lövészadosztály és sok páncéloskötél átörési kísérleteit akadályozták meg ezen a részen helytállással. A legutóbbi napok harciban különösen bevált a 244. német rohamlövész dandár. — Vitebszknél meghiusultak az ellenség elkeseredett támadásai. Az Ilmen- és Pejpusztó között csapataink még folytatták néhány helyen elszakadási mozdulataikat anélkül, hogy az ellenség zavarta volna őket. Ezzel kapcsolatban Luga városát minden hadifonosságú berendezésének elpusztítása után kiürítettük. Más helyeken meghiusultak a szovjet támadások, míg a saját támadásaink eredményesek voltak. Narva vidékén fokozódtak a harcok. Több betörési kísérlet elhárítottunk. Az elkeseredett viaskodás tovább tart.

Az olasz határon az elmúlt nap Nettunó vidékén említésre méltó harcselekmény nélkül telt el. Gránátosaink helyi állásjavításokat hajtottak végre, anélkül, hogy erősebb ellenállásba ütköztek volna. Harci és osztagrepülőknél, valamint tüzéségi ütegeink tegnap is támadták Anziónál az ellenséges hajógyűlékezőket és kirakodásokat. Bombatalálatokkal elsüllyesztettünk egy 6 ezer tonnás hajót, két másikat megromgáltunk. — Cassinónál tegnap is tartottak a súlyos harcok. Kitüntette magát a 214. gránátos ezred, mely egy betörési helyet teljesen megszüntetett.

Ellenséges repülőgépek tegnapra virradó éjszaka bombázták Rómát anélkül, hogy katonai károkat okoztak volna. Légifegyvernemünk jó látási viszonyok mellett az elmúlt éjszaka összpontosított támadást intézett London ellen. Sok repesz- és gyújtóbomba ledobása következtében kiterjedt tüzek keletkeztek.

Berlin. (MTI.) Német katonai körökben a keleti határon egyrészt a Narva szakaszon továbbtartó erős szovjet nyomásnak, másrészt a Cserkasszi vidékén folyó német ellentámadás tényerésének tulajdonítanak jelentőséget. Ez utóbbi előretörés orosz részről állítólag a bekerített német erők irányában halad.

Az olaszországi határ legutóbbi es-

Szent István nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

ményeihez hivatalos katonai helyen bizonyos reményeket fűznek, de megállapítják, hogy a nettunói döntést csak a

Lángokban áll a londoni City

Berlin. (MTI.) Egy német harci repülőkötelék parancsnoka a hétfőre virradó éjszaka London középpontja ellen többszáz német bombázó által végrehajtott nagy támadásról lebilincselő jelentést tett. A kötelék parancsnoka a feladata folytán a City fölött tartózkodott gépével. Elmondja, hogy az angol légvédelem a veszélyeztetett városrészek fölött rögtön megkísérelte a tüzfűgőny vonását, de nem sikerült megakadályozni a német gépek behatolását a City fölé. Már az első bombák után nagy tüzek keletkeztek helyenkint, amelyek né-

következő napok fogják megérlelni. A London elleni támadást nagy német erők hajtották végre.

hány perc múlva hatalmas tüzengerré egyesültek. Amikor az utolsó támadók ledobták bombáikat, London középpontjában már sok összefüggő tűz pusztított. A német harcikötélek parancsnoka kétszer tért ki ellenséges vadászok támadása elől és tanuja volt a légi harcoknak, melyek során ötször figyelte meg, miként zuhannak lángolva a gépek a Themsebe. Mivel a kérdéses időpontban még fennállott az érintkezés a később elűnt 8 gép között, csak angol éjszakai vadászokról lehetett szó.

Kigyulladt a tetőzet a pápa lakosztálya fölött angolszász világitó rakétáktól

Róma. (MTI.) A Róma ellen intézett legutóbbi angolszász éjszakai légitámadás során egy ellenséges világitó rakéta a pápai palota tetőzetét érte, éppen a Szentatya szobái fölött. A tető kigyulladt de a tüzet a tűzoltók gyorsan eloltották. A világitórakéta rojtnyóját hétfőn a pápa is

megnézte. A Vatikánváros területén fölött az ellenséges gépekről sok röp-
lapot szórak le.

Zürich. (Bud. Tud.) A római rádió közlése szerint a szövetséges tüzéség vasárnap reggel óta tűz alatt tartja a monte-cassinoi bencés apátságot.

Pearl Harbour óta Barinál szenvedte a legnagyobb csapást az amerikai haderő

Genfből jelentik (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: A Bari ellen végrehajtott német légitámadás Pearl Harbour óta a legnagyobb csapás volt, amit az amerikai erők elszenvedtek. — állapítja meg a Time című amerikai folyóirat. Még figyelemreméltóbb azonban, hogy az Egyesült Államok népe előtt ezuttal is titkolják a részleteket és az igen nagy tényleges veszteségeket. Amikor azután hetek múlva a Washington

Post megkockáztatta, hogy legalább célzást tegyen a katasztrófa arányaira. Stimson a sajtóértekezleten tombolt ezért a hallatlan indiszkrécióért s megtagadta a nyilatkozatot és az értekezlet félbeszakította. Ha az Egyesült Államok népe arra a meggyőződésre jutna — írja a Time. — hogy nem merik a való helyzetről tájékoztatni, ez még Pearl Harbournál és Barinál is rosszabb lenne.

Soha nem látott arányokat ért el a német haditermelés

Berlin. (MTI.) A német haditermelés 1943-ban az angol-amerikai légi bombázások ellenére is, eddig soha nem látott arányokat ért el. — jelentette ki hétfőn Sündermann, helyettes birodalmi sajtófőnök. A külföldi sajtó képviselői előtt mondott beszédében vitába szállt a német polgári lakosság ellen intézett bomba- és foszfortámadások magyarázatában felhozott brit popaganda állításaival, melyek elsősorban az angol felsőházban hangoztak el.

Sündermann fejtegetésének lényege abban foglalható össze, hogy a vágyalmok birodalmába tartozik az az angol-amerikai számítás, hogy a légiterrorral meg tudják törni a német nép háborús ellenálló erejét. A légiháború Németországban azok szívét és szellemét acélokta meg, akik sokat veszítettek és akik — amit elvesztettek, csak a győzelem úrán szerzhetik vissza. A légiháború azt

eredményezte Németországban, hogy ma minlenkit mélyen áthat a győzelem szükségességének tudata.

LÉGITAMADÁS TÖBB FINN VÁROS ELLEN

Zürich. (MTI.) Az United Press stockholmi levelezője szerint az orosz légierő hétfőre virradóan még több finn város felett tevékenykedett. — Részleteket még nem lehetett meg tudni.

Ismételten tiltakozott a Vatikán a pápai területek bombázása miatt

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: A vatikáni rádió hétfőn ismét éles szavakkal tiltakozott a pápai terület semlegességének megsértése ellen, ami Castelgandolfo pápai nyaraló bombázása, valamint a Congregatio

Collegiumában történt események során következett be. A vatikáni rádió megjegyezte azt is, hogy a bombázott területen 18.000 biztonságba helyezett asszony és gyermek tartózkodik.

Moszkva és a kisállamok

Zürichből jelentik (MTI.): A házeli *Nazional Zeitung* „Moszkva és a kisállamok” című vezércikkében azt írja, hogy a szovjet kormány a „nagy kapitalista” hatalmakkal igyekszik megférti, de ahol csak módjában áll, aláéssa az Oroszországgal szomszédos kisállamok befolyását azért, hogy ezeket mint egy új „kapitalista” bekerítés ugródeszkáját megsemmisítse. A Szovjetunió egészen nem tudja magában leszűgezni a nagy demokrációkkal szemben érzett bizalmatlanságát, amelyek feltételezték róla, hogy „ő fogja számukra kikaparni a tűzből a gesztenyét” és ezért lehetőleg igyekszik magát tőlük távol tartani, amennyiben a közben fekvő kisállamokat a kapitalista gazdálkodás útjáról letéríti és a régi Európa amerikai híveiből szovjetbarátokat farag.

Vanda Vasilevszka az új lengyel kormányelnök?

Berlin. (MTI.) A Német Távírti Iroda diplomáciai levelezője, Horn megállapítja, abból, hogy Churchill és Sztalin levélváltását nem tették közzé, következtetni lehet Sztalin válaszára. Megegyeztetni ezt a feltevést a *Pravdanak* a londoni lengyel kormányt igen élesen támadó cikke, amely szerint csak azokat ismerik el becsületes lengyeleknek, akiket Vanda Vasilevszka és Berling, nevez. A levelező szerint úgy látszik, a következő lépés egy szovjet hűbéres lengyel kormány alakítása lesz, Vanda Vasilevszkaival az élen. Horn idézi Litmann ismert amerikai újságíró könyvéből, amely szerint a Szovjetunió és Európa többi része között nem lehet szovjetellenes államok létezését létesíteni, mert a Szovjet ezeket rövid úton elintézné. A határovetet, amelyet angol-amerikai felfogás szerint nem szabad a Szovjetunió ellen megszervezni, Litmann megállapítása szerint, északon Finnországgal kezdődik: Svédországot is magában foglalja, kiterjed Lengyelországra, a dunai nemzetekre és a Balkán-Államokra egészen Törökországig és Németországot felöleli. Világosabban már nem lehetne kifejezni, hogy az angol-amerikaiak nem képesek az általuk garantált garantálandó államoknak segítséget nyújtani.

Zürich. (Bud. Tud.) A *Tat* londoni tudósítója szerint Eden tájékoztatta *Nikolajev* lengyel miniszterelnököt Sztalinnak Churchillhez intézett leveléről. Mindabból, ami Sztalin levelének tartalmából kiszivárgott, az tűnik ki, hogy a probléma valószínűleg nem mozdul ki az eddigi holtpontról.

Nem történt német- finn kölcsönös jegyzékváltás

Berlin. (MTI.) Berlini politikai körökben továbbra is rendkívül tartózkodó magatartást tanúsítanak azoknak a kérdéseknek megítélésében, amelyek Finnországgal kapcsolatban az érdeklődés előterébe kerültek. Finnország példája — mondják Berlinben — bemutatja mennyire képtelenek az angol-amerikaiak az általuk a bokszevénusnak kiszolgáltatott államokon segíteni.

Berlin. (MTI.) A Wilhelmstrassen kijelentették, hogy semmit nem tudnak Finnországhoz intézett német, illetve Németországhoz intézett finn

jegyzékről. Egy avajei lapnak erre vonatkozó híresztelése az idegháborúban érdekelt angol-amerikai forrásból származónak mondották.

Stockholm. (MTI.): Paasikivi, volt miniszter meglátogatta Stockholmban a finn követet és a svéd fővárosban tartózkodó Erko, volt külügyminisztert és Enrenrothit, Paasikivi kijelentette, hogy még hosszabb ideig marad Stockholmban. Erko valószínűleg már ma visszautazik Helsinkibe. Kolontay asszony a vasárnapot Stockholm közelében egy villában töltötte és amennyire az újságírók megfigyelték, nem fogadta a finn államférfiak látogatását. Helsinkiben úgy tudják, hogy a kormány jelenleg tájékoztatást igyekszik szerezni a Szovjet békefeltételeiről.

Ankara reméli a török-angol ellentét elsimulását

Ankara. (MTI.) A török sajtó továbbra is szenvedélyes hangon tárgyalja az angol-török együttműködési válsággal kapcsolatban a Times cikke által felvetett kérdéseket. A lapok egyöntetűen rámutatnak a törökország által Angliának tett szolgálatokra, kiemelik, hogy Anglia nem tett eleget hadianyagszállítási kötelezettségének, továbbá élénken visszautasítják azt az állítást, mintha nem lenne valószínűsége a német vonalról esetleg intézett támadásnak. Végül annak a reményeknek adnak kifejezést, hogy a vita hamarosan elsimul, ha az angolok méltányosabb és megértőbb magatartást tanúsítanak.

Szerbiai hegyekben jugoszláv kongresszust tartottak

Kairó. (Bud. Tud.) A kairói jugoszláv menekült kormány tájékoztató irodája közli, hogy Szerbia hegyvidékén jugoszláv kongresszust tartottak, amelyen kötelezték magukat a királyi föderalista szervezete és Péter király, valamint Mihajlovich hadügyminiszter mellett való hűség mellett.

Lisszabon. (MTI.) Az angol hírszolgálat kairói jelentése szerint az ottani Jugoszláv menekült kormány hétfőn bejelentette a demokratapárt és néppárt egyesülését.

Halálraítéltek a gaulleisták 261 francia művészt

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelent: A gaulleisták egyik északafrikai lapja, a *Bir Hakaim* 261 francia művész nevével közli, akiket a gaulleisták a németekkel való együttműködés vádjával halálraítéltek. A listán többek között ott szerepel Paul Valéry, Maurice Chevalier, Rolland Tessier, Madame Arletti, Raymu és Charles Dullin neve is. A „halálraítéltek” közül többen most nyilatkozatot tettek közzé, amelyben tiltakoznak az ítélet ellen és kijelentik, hogy nem értik annak indítókait.

Madame Arletti, az ismert francia színésznő, Madame Sans-Gêne híres alakítója „rossz tréfának” nevezi nyilatkozatában az ítéletet. Nem tudja megérteni, milyen okot szolgáltatott erre. Az ítélet egyébként teljesen közömbösen hagyja.

Raymu, a neves filmszínész szintén kijelenti, nem tudja, hogy milyen bünt követhetett el? Talán azért,

Hirdessen a Magyar Lapokban

Az 1894-1923. évi születésűek utósorozása

Nagyvárad thj. város polgármestere 6-1914. k. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Felhívom mindazon nagyváradon lakó 1894-1923. évi születésű állításkötelesek figyelmét arra, hogy amennyiben sorozási kötelezettségüknek bármely okból még nem tettek eleget, 1914. évi február hó 22-én reggel 8 órakor a Markovits lakatnyában (Horthy Miklós-ut 26.) meg-

tartandó utósorozáson okvetlenül jelenjenek meg.

Menekültek az utósorozáson nem állhatnak elő.

A sorozáson való megjelenés elmulasztása a legszigorubb büntetést vonja maga után. (1939. II. te. 177. §-ának I. 2. pontja.)

Polgármester megbízásából:

Kolontay

th. tanácsnok, kat. ügyoszt. vezetője

Megjelent a számolólapok illetékét újra szabályozó kormányrendelet

A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli a m. kir. minisztérium 90-1944. M. E. számú rendeletét a számolólapok illetékéről. A rendelet szerint a vendégnek nyújtott bármilyen szolgáltatásért és a vásárlónak eladott áruért fizetett összegről számolólapot kell kiállítani: fogadóban (szállodában, penzióban), vendéglőben (vasúti étkezőkocsiban, hajóvendéglőben), büfében, kifőzésben, fizető vendéglátó házban, kocsiban, kávéházban, espressóban, cukrászdában és cukorüzletben, mulatóban, kozmetikai iparüzemben. Borról, sörrel és egyéb szeszitalról, továbbá cukrász-, cukorka- vagy csokoládé-

ipari termékről akkor is kell számolólapot kiállítani, ha az üzlet vagy üzem tulajdonosának, illetőleg megbízottjának kell kiállítania függetlenül attól, hogy van-e iparigazolványa, iparendélye, vagy más hatósági engedélye. A számolólap kiállítása független attól, hogy a vendég asztalhoz ülve vagy másként fogyaszt-e, vagy a vásárló az árut nem a helyiségben fogyasztja el, hanem elviszi. A kozmetikai iparüzemeknek akkor is kell számolólapot kiállítaniok: ha a vendég által rendelkezésre bocsátott anyagokkal és eszközökkel, vagy annak a lakásán szolgálják ki vendégeiket.

Mikor nem kell számolólapot kiállítani?

Nem kell számolólapot kiállítani a viszonteladó részére nagyban szállított áruval, a kávémérésben vagy kifőzésben otthoni fogyasztásra eladott kenyérről, péksüteményről, tejről, tejtermékről, zöldségről és gyümölcsről, valamint a vendéglátó helyen külön alkalmazottól árusított és nyomban kifizetett kenyérről, péksüteményről vagy dohányáruról. Nem kell kiállítani számolólapot a kis- és nagyközségben fűszer- vagy csokoládé-

déipari termékről, vasuton és hajón a hálófülkéért, turista menedékházban a hálóhelyért fizetett összegről. Pályaudvarokon nem kell kiállítani számolólapot a váró- és éttermi helyiségeken kívül kiszolgáltattott ételért, italért, vagy ha azt a vendég a peronon állva fogyasztja, nemkülönben az olyan III. osztályú étteremben kiszolgáltattott ételért és italért, amelyben nem kapható meleg étel. Szabadban, sportpályán, hajón vagy vasúti kocsiban kiszolgáltattott áruval sem kell számolólapot kiállítani vagy lakásról és étkezésről olyan intézményekben (ideértve a diákinternátusokat és üdülőket is), amelyekben csak közalkalmazottakat, a honvédség tagjait, az ugyanazon munkaadó alkalmazásában álló alkalmazottakat, vagy csak tagokat szolgálhatnak ki. Szeszitalról és cukrász- vagy cukoripari termékről ilyen intézményekben is kötelező a számolólap kiállítása.

A számolólap illetéke 5 pengőn alul 10 fillér, 5-10 pengő után 20, 10-20 pengő után 50 fillér, 20-50 pengő után 2, 50-100 pengő után 5, 100 pengőn felül minden teljes vagy megkezdett 50 pengő után 5 pengő.

A rendelet március 15-én lép hatályba.

Romániai menekültek és szökevények jelentkezési kötelezettsége

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság felhívja mindazokat, akik Romániából 1938. január 1-óta menekültek Magyarország területére, hogy összeírásuk céljából az illetékes I. fokú rendőrhatalóságnál az általuk közzétett időpontban összes személyi okmányaikkal jelentkezzenek. Jelentkezni kötelesek a katonaszökevények is. Az összeírás alapján az érdekelt személyek új bizonyítványt kapnak és őket állampolgársági ügyekben történő döntésig magyar állampolgárokkal egyenlő elbánásban részesítik.

Felosztás február 17-től február 19-ig

Értesítem a város közönségét, hogy a tűzifa folytatólagos szétosztását a következőkben szabályozom. Minden fehér és rózsaszínű tűzifaellenőrző lappal rendelkező lakos az alant felkorolt kereskedőnél és időben 100 kg. tűzifát vehet át, míg bármely szénkereskedőnél 50 kg. szenet szerezhet be. Felhívom a kereskedőket, hogy a jelen hirdetményben feltüntetett utca lakói részére a 100 kg. tűzifa kiszolgálása alkalmával a kiszolgáltatást a tűzifaellenőrző lap január havi rovatába jegyezzék be.

Egyben felhívom a kereskedőket, hogy a betelt falapokat a Közlelémezési Hivatalhoz 24 órával belüli adják be.

Február hó 17-én:

Bihar fatelepen: Iskola, Beethoven, Kacsóh Pongrác, Ferenc József utcák. Szabó Sára fatelepen: Templom, Balogh Máthé utcák.

Barabás fatelepen: Jávorka, Bezerédi, Bugner fatelepen: Iglo, Wagner Richard utcák.

Ludányi fatelepen: Lehel, Fogoly utcák.

Heiler fatelepen: Francia, Nagyatádi, Gyóni, Anonymus, Buday Tibor utcák.

Csikós fatelepen: Rövid, Cséplő Péter, Holdvilág, Petneházy, Károlyi Gáspár, Dudek utcák.

Kovács fatelepen: Jókay Mór utca.

Február hó 18-án:

Dr. Grosz fatelepen: Méliusz Juhász Péter, Ráday Gedeon és Tükör utcák.

Heiler fatelepen: Komáromi, Frangepán, Vulkán, Gárdonyi utcák.

Február hó 19-én:

Dr. Grosz fatelepen: Gyár utca.

Dr. Soós István,

polgármester.

Meghalt Szüle Péter

Nagy veszteség érte a magyar képzőművészeti életet: Szüle Péter festőművész, a képzőművészeti társulat köztisztviselője és közszeretete álló tagja Budapesten 58 éves korában váratlanul elhunyt. Szüle Péter a modern magyar képzőművészet legmarkánsabb egyéniségeinek egyike volt. Nagyváradon született 1886-ban. Tanulmányait Budapesten végezte a Képzőművészeti Akadémia oklevelének megszerzése után részint Budapesten, részint a szolnoki művésztelepen dolgozott. Már 1926-ban elnyerte a Szinyei-Társaság nagydíját, egy évre rá pedig a tavaszi tárlat aranyérmét, amellyel európai hírnévre tett szert. Már fiatalon figyelmet keltett egyéni stílusával, nagyserű emberábrázoló és karakterizáló tehetségével. A tárlatokon bemutatott képei a rendkívüli tudás és körültekintés, a színek finom harmóniája, a lágy, de mégis erőteljes kontúrozás, amellyel képeit megoldotta, eseményszámba ment. Művei külföldön is elismerést szereztek a magyar képzőművészetnek. Szerény egyénisége kedvelté tette a képzőművészeti társulatnak és vezető tagja több képzőművészeti egyesületnek. Híressé vált kompozícióit, mint a *Tükör előtt*, a *Templomban* és az *Olvadás nő* a Szépművészeti Múzeum, valamint a Fővárosi Képtár őrzí. Halálával nemcsak kitűnő festő távozott el az élők sorából, hanem egy igen kiváló, nagyfelkészültségű és körkedvelt művész egyéniség.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a Magyar Lapok at.

Fontos ipari kérdésekről tárgyalt Bornemisza ipariügyi miniszter Kolozsváron

Ipari decentralizáció, iparos nyugdíjintézet felállításának és a tanoncügy

Kolozsvárról jelentik: Bornemisza Géza ipariügyi miniszter kolozsvári tartózkodásának második napján ipartelevéket és tanoncotthonokat látogatott meg, majd küldöttségeket fogadott a kereskedelmi és iparkamarában. Utána a sajtó képviselőinek nyilatkozott kolozsvári tapasztalatairól.

— A kézműiparosság a lehető legjobb benyomást gyakorolta rám — mondta a többi között. — A gyáripar minden nehézség ellenére nagyon szepen fejlődik. A gyárüzemek nagy jövőnek néznek elébe, kivált, ha sikerül a gazvezetékét is behozni Kolozsvárra. Ez talán a jövő évben megvalósítható. A legteljesebb mértékben támogatjuk a kolozsvári ipartestületeknek közműhelyek létesítésére irányuló kívánságát. A kormány első feladata a közlekedés megoldása volt. Most az energiaellátás megoldása következik. Az a cél, hogy ebben az évben megépüljenek a villamos fővezetékek a Székelyföldön. A kormány gondoskodik majd arról, hogy különleges kedvezményekkel megfelelően erősítse az ipart. Az ország érdekében azt követeli, hogy Erdélyben főképpen a vegyipari és kohászati ipart fejlesszük.

A miniszter látogatást tett az Erdélyi Párt kolozsvári tagozatának székházában is. Itt először Teleki Béla gróf az Erdélyi Párt országos elnöke üdvözölte. Az üdvözlő beszéd után a miniszter válaszában a többi között azt mondta: végeredményben céltudatos gazdaságpolitika tette lehetővé, hogy a nagy világgézés közepette is biztosítani tudjuk a termelés fenntartását, hogy ellátási helyzetünk többé-kevésbé jobb, mint bármelyik szomszédunké. Ezután a strohmann-kérdéssel, a zúgpiac kérdésével foglalkozott, majd kijelentette, igyekszik megoldani, hogy Kolozsvár az első bérosztályba tartozzék. A munkásgyermekeknevelési kérdések rendezése folyamatban van. Nem béremelés kell a munkásságnak, hanem több termézetbeni juttatás, jobb ellátás.

A miniszter ezután résztvett az Erdélyi Gazdasági Tanács ülésén, majd meglátogatta a kolozsvári Mérnök- és Építészegyletet, vasárnap pedig résztvett a kereskedelmi és iparkamara véleményező bizottságának ülésein, ahol beszédet mondott. Beszéde során azt mondta, meggyőződése szerint az ország jövő gazdasági fejlődése feltétlenül megkivánja az ipar decentralizációját. Leghatározottabban foglalkozik az ipari közigazgatás komoly reformjával. A decentralizációnál nem az egyes iparvállalatok más vidékekre való áthelyezésétől, hanem inkább új üzemek létesítéséről van szó.

Főleg közüzemekre van szükség. Reméli a miniszter, hogy még ebben az évben a törvényhozás elé terjesztik az ipari decentralizációról szóló törvényjavaslatot, amelynek lényege az, hogy

az állam különleges támogatásban részesít bizonyos vidékeken létesítendő ipari vállalatokat. Ilyen vidékek gondolja Erdélynek a földgázvezeték által érintett és a Székelyföldnek a villamosvezeték által behálózott részét.

Ipari decentralizációhoz tüke kell. A gazdasági életet segélyakciókra felépíteni nem szabad. Szükség van ugyan nemzeti népesedési és szociális szempontból bizonyos segélyakciókra, de az egészséges iparfejlesztést csak az egyén kezdeményezéséből indulhat ki. Ez legyen a jövő gazdasági élet alapja. Megemlékezett az erdélyi Ipari Munkaszervező Intézetéről, amelynek megadták a lehetőséget, hogy minden egészségesebben dolgozó erdélyi iparvállalat megszerezhesse a működéséhez szükséges hitelt.

Az anyagellátásról szólva azt mondta a miniszter: a hadsereg szükséglete az első, mégis merj állítani, hogy javult a helyzet a termelés fenntartásához szükséges anyagok ellátása terén.

Mit mondott Bánhegyi Jób Adyról Nagyváradon

A Győri Nemzeti Hírlap február hó 11-iki számában idézi azt a tudósítást, amely a nagyvárad: *Estilap* című újságban a Pannonhalmi Szemle nagyváradi irodalmi matinéja keretében tartott előadásokról megjelent. Előadásom „A hatvanéves Harsányi”-ról szölt; természetesen a költőnek Prohászkaóhoz és Adyhoz való viszonyát is érintenem kellett benne. Az *Estilap* tudósítója — mint körülményből látom — ugyancsak félreértette idevonatkozó megállapításaimat.

Mert: nemcsak hogy nem mondtam Adyról, hogy „ő az egyetlen vallásos költő”, hanem ellenkezőleg: igyekeztem a leghatározottabban megafólni Makkai Sándor a „Magyar fa” eors című könyvének azt a tételét, hogy Ady a legnagyobb, őt az egyetlen igazi vallásos költőnk. Fejtegetésem eredménye szóról-szóra idézve így hangzott:

„Adyknak istenes versei, egy ezer sebhől vérző ember megindító sóvárgása a tisztaság, jóség, istenközösség után, kétségtelen vallásos versek, de a bennük megnyilatkozó magatartás és viszony nem az egyetlen és nem is a legtekélyesebb megoldása a religiónak. Isten és az ember viszonyának. A félelem vallását a kereszténységben a szeretet köteléke váltotta fel: az Isten Fiának megtestesülése, szenvedése és halála a megváltás boldogító kegyelmével, az istengyermekség ajándékával megteremtette a vallásnak azt a páratlan és felülmulthatatlan formáját, amely a lét minden kínzó kérdését megoldja, az embert az anyag és a mulandóság fölé emeli, tökéletesebb és magasabbrendű élet utáni vágyát kielégíti, tekintetét világlelfeletti magasztalok felé irányítja és azt az életelemeletet biztosítja, amelyet Adyknak, a tragikus sorú magyar zseninek halhatatlan emléké, boldog zsenikortárs, Prohászka Ottokár találóan nevezett el diadalmos világnézetnek.”

„Hogy az Ady Endre és nyugatos költőtársai működése nyomán megújult magyar líra nemcsak az egyenültségtől megfosztott, kételkedő és tagadó, bar-

rén. Sok jogos panasz ellenére is meg kell állapítanunk, hogy mind mezőgazdasági, mind apiri termelésünk bevalótta a hozzá fűzött reményeket.

Ezután ismertette az anyagelosz és jelenlegi helyzetét, majd az iparos után pótlás és az ipartestületek kérdésével foglalkozott. Meg kell alapítani az iparos nyugdíjintézetet. Szükség van a tanonckérdés fokozására és tanoncotthonokra is. Ebben az évben és a jövő évben is számottevő összeg áll rendelkezésre a tanoncotthonok fejlesztésére.

A közszállítási panaszokkal kapcsolatban kerte, hogy a felmerülő panaszokkal forduljanak a miniszterium közszállítási osztályához. A nem zárelt áruk kihasználásával kapcsolatos panaszok terén is orvoslást ígér.

Beszédét azzal fejezte be, hogy minden egyéni probléma kiesi kérdés ahhoz képest, ami a főkérdésünk: ennek az országnak a fennmaradása és a jövő biztosítása. Ehhez szükséges az egész társadalom megértése.

móniátlan és dekadens lelkieg tolmácsolója lett, hanem csakhamar a katolikus világnézet szépségeit is ihletett költők művészetében nyilatkozta ki, abban nem csekély része van a ezékefehérvári püspök-aposztolel egyéniségének és működésének.”

Amit az *Estilap* ír, hogy „Ady az emberi méltóság védelmével, a szociális igazságról való harcával lehetvő tette, hogy a diadalmos életet hirdető katolikus tónus újra megszólalhatson”, azt előadásomban nem Adyknak, hanem Prohászkaóknak érdeméül hangoztattam. „Tónus”-on persze kórus, „a diadalmos életet zengő katolikus költészet ünnepe kórusa” értendő, amelynek első nagy szólistájaként méltattam a továbbiakban a mi Harsányi Lajosunkat.

Nagyváradiak százai, köztük volt győriek, Faber Lipót, Gyapay László, Dalló Gyula és mások hallgatták előadásomat és bizonyára nem értették félre, amiket mondtam. A nagyvárad: *Magyar Lapok* című újság február hó 3-iki száma is hitelesen ismerteti tartalmát. E néhány felvilágosító sorral csak az igazságnak és az *Estilap* tudósításának tartalmán méltán csodálkozó győri közönségnek tartoztam.

Bánhegyi Jób.

Február 23-ig rendezni kell az esedékes adótartozásokat

Nagyvárad thj. város adóhivatala 1100—1944. adóhiv. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Felszólítom mindazokat az adózókat, akik a községi adófénykönyvben előírt és az 1927. évi 600 P. M. számú H. O. 27. szakasza értelmében esedékes adótartozásukat folyó évi február 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetés közhírré tételétől számított 8 napon belül folyó évi február 23-ig bevezényeljék a város pénztárába, annál

Károlyi grófnő birtokb. vette a bályoki uradalmat

Nagyvárad, febr. 15.

Mint értesülünk, Károlyi grófnő, a jogerős táblai ítélet alapján birtokba vette a bályoki uradalmat. Ugyanakkor a birtokon a gondnoki kezelés megszűnt. Az élő és holt leltárra vonatkozólag azonban, amely a Pinkász tulajdonát képezi, a vármegye közigazgatási bizottsága a gondnoki kezelést továbbra is fenntartotta.

Letartóztatták a nagyfuvarosulcaigyilkos an'át is

A huszti csendőrség szombaton elfogta Csobán Lajost, a nagyfuvarosulcaigyilkost. Vasárnap Csobánt kihallgatták a budapesti főkapitányságon. Teljes részletességgel elmondotta, hogyan készült tetteire és hogyan hajította azt végre, majd előadta, hogy a gyilkosság elkövetése után néhány napig a fővárosban bújkált, zűgzállodákban lakott, de mivel tisztában volt vele, hogy a fővárosban hamarosan elfogják. Husztra utazott abban a reményben, hogy ott elkerüli a hatóságok figyelmét. Számítása azonban nem vált be, mert elfogták.

A rablott értékekért 1800 pengőt kapott. Ebből kifizette régi adósságait, vett egy öltözet ruhát, cipőt, inget, nyakkendőt. A gyilkosságot követő napon apjának, Csobán József napszámának 220 pengőt adott át egy régi tartozása fejében. Meg is mondta apjának, hogy az összeget „a nagyfuvaros netai nőtől” rabolta, apja tehát tudott a pénz eredetéről, sőt amikor az aszony leütésének körülményeit apjának elmesélte és sírva fakadt, még apja csitította is, hogy ne sírjon, mert észreveszik.

A gyilkos apját fia terhelő vallomása után szintén kihallgatták. Elismerte, hogy valóban tudott róla, hogy honnan származik a pénz és mégis elfogadta. A kihallgatást vezető Juhász József rendőrtanácsos ezután letartóztatta Csobán Jenőt.

Vasárnap délután volt egyébként az áldozatnak, Ferenczi Erzsébetnek temetése a rákoskereszturi temetőben.

Közgyűlést tartott a Légóltalmi Liga

A Légóltalmi Liga nagyvárad: csoportja február 16-án délután 5 órakor a várcsháza nagytermében tartja évi rendes közgyűlést. A tárgysorozaton évi bezzámolókat, azonkívül az elnök, alelnök, titkár, pénztáros, ügyész, továbbá a Női osztály elnöke és alelnökének megválasztása szerepel.

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara kizve 4. kötet 5 Pénz
Királyi Magyar Egyetemi Nyomtatás
Kapható könyvtárszolgálatunknál

is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal megindul.

Figyelmeztetem az adózó közönséget arra is, hogy a 140.837/VI. P. M. számú rendelet alapján a zálogolás előtt egyéneknél írásbeli figyelmeztetést senki részére nem adnak ki.

Nagyvárad, 1944. február 15.

Vitéz Morvay Árpád s. k.,
a városi adóhivatal főnöke.

Az új ember

A huszadik század első fele lassan-lassan a befejezéshez közeledik. Merészség lenne mégis már ma megállapítani eme század jellegét, vezérvonalát, uralkodó eszméjét. Hatalmas, erőteljes fejlődés tanúi és részesei vagyunk, amelynek betetőzését, végfejeletét csak ködösen látjuk, homályosan sejtjük.

Egy évtizede dobták a köztudatban a „új Európa” gondolatát. Az akkori hőkeesebb idők és a mai vezérváros súlyos napok közös vágya ez. Valami tisztulási folyamat, szabadsági feltérés, frissebb levegőjű emelkedés hatja át az embereket. Nem az első és nem új lelki állapot az emberiség történelmében. A legkiáltóbb volt a pogányság sötétjében az új fény, új erő, a Megváltó után. Személyéhez kötötték, a messiási fogalomhoz, az eszességéből való felemelkedést. Mert az ember örökké konkrétizál, eszméket megjelöltve szeret látni. Ezért a mai modern mozgalmak is személyekhez kötötték az európai átrendeződés végrehajtását. A történelmi igazság tiszteltbentartásával ma világos, határozott, teljes értékű ítéletet mondani korai lenne. Nem zárult le a történelmi fejlődés, nem tisztult a látóhatár. De minden azon mulik, hogy mint a történelem hordozója és alakítója, az ember maga milyen átalakuláson esik át. Minden fordulat annál mélyrehatóbb, annál jobban átalakítja az emberi életet és vele a társadalmi szerkezetét, minél mélyebben nyúl bele az egyén lelkébe. Az új Európa kialakítója, hordozója és fenntartója csak az új ember lehet. Hogy milyen lesz az új Európa embereszméje, arra vonatkozólag igen érdekes és értékes gondolatokat tár fel Walter Schubart: „Europa und die Seele des Ostens c. művében.

Jellemző Schubart könyve ma már egyik fővárosi nagy könyvkereskedésben sem található, teljesen kifogyott. A közönség elkapkodta és állandóan keresi. Az egykori rigai egyetemi tanár, neves filozófus a luzerni katólikus Vita Nova kiadásában jelentette meg igen tartalmas, alaposan alátámasztott eligazító írást.

Új korszak határán állunk és egy új ember típus kialakulása formálódik. Schubarttal együtt Huizinga is átmeneti időnek jelöli a mostanit. S az új ember a „messzianisztikus embertípus”, az új korszak pedig a „Johanneisztikus kor”. Milyen lesz hát az ember? Hogyan jelenik meg a szörnyű bomba és gyűzők füstfelhőjéből, a romlás és pusztulás omladékaiból kiemelkedő új ember? Schubart az elmúlt idők két embertípusát említi. A görög és a frankoké. A görög ember a góti ember, a frank ember a góti ember. A góti ember a XI. századtól irányította, alakította Európa sorsát hat évszázadon keresztül. Ezt az embert teljesen áthatotta az örökkévalóság gondolata és hasonlóan a görög templomtornyokhoz, tekintetét a magasságok felé irányította. Ez a korszak megteremtette az európai szellemi egységet és főcélja az ellentétek kiegyenlítése volt. Nagy eszméje az európai egység és testvériség gondolata. Felváltotta ezt a prometheuszi ember és korszak, amelyről itt bővebben szólni nem akarunk.

Schubart szerint az új embernek a messzianisztikus típusnak rokon vonásai lesznek a görög emberrel. S minden ellenkező látszat mellett „Európa egész erejével — Schubart saját szavai szerint — olyan eszmék felé törekedik, amelyek a középkorban valószínűleg voltak. És öntudatlanul azért készül fel egy tömeges megsemmisítésre, hogy elpusztítsa azt, ami a görög kortól elválasztja. „Johanneisztikus”

Március elején Nagyváradra érkezik József Ferenc főherceg és Anna főhercegné

Közöljük a négynapos váradi tartózkodás programját

(Nagyvárad.) Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy József főherceg és Anna főhercegné Nagyváradra érkeznek. Nagyvárad tartózkodásuk programját elkészítettük a következőképpen fest:

1944 március 4. Délben: Fogadás az állomáson fogadja dr. Hlatky Endre Nagyvárad thj. város főispánja, dr. Soós István Nagyvárad thj. város polgármestere a város részéről, kíséretükben a fogadáson megjelenik a Légo. Liga Női Csoportjának vezetője, dr. Cziffra Kálmán, az Americana priorisszája, dr. Gyöngyössi István és priorja Hasznos Imre, a Baross Szövetség Női Tábor részéről dr. Kovács Sándorné, a Cserkész részéről Kiss Magda és dr. Dolch Erzsébet tanárnők. A fogadás után dr. Schriffert Béla róm. kat. püspöki helynök a püspöki rezidenciába vezeti a főhercegi párt. D. u. 5 órától 7-ig: A Premontrei gimnázium dísztermében Americana patrona avatás. Fél 7-kor: A főhercegi pár tiszteletére az Americana rendezésében a Nemzeti Kaszinó helyiségében tea.

1944 március 5. 10 óra: Emericanas szentmise az Orsolya templomban. Fél 11-kor: Reggeli az Orsolya-zárdában. 11—1-ig: Baross Női Tábor rendezésében a Szigligeti Színházban zászóavatás és dívatbemutató. 1 óra: Baross Női Tábor a Pannoniában ebédet ad a főhercegi pár tiszteletére. Délután 4-kor: A vármegyeházán Légo. Liga ülés a következő programmal: 1. Hiszekegy. 2. Dr. Cziffra Kálmán üdvözlő Anna főhercegnét. 3. Légo. Liga jelentésének meghallgatása. 4. Anna főhercegné zárószavai. 5. Himnusz. Az ülés után a Légo. kórházak megtekintése, valamint a menhelyek megtekintése. (Itélőtábla. Mátyás király-ut.) Háromnegyed 7-kor: Színház.

Vitaest a magyar népköltészetéről az Erdélyi Fiatalok Körében

(Nagyvárad.) Hétfőn este 7 óra körül tartotta meg kéthetenként szokásos vita-estjét a nagyváradai Fiatalok Köré a Magyar Házban. Az előadó ezúttal Andrásy Edé zenetanár volt aki nagy felkészültséggel a magyar népköltészet mintegy 27 dalát adta elő a hallgatóságnak. Ismertette a világhírű magyar dalköltő műveit: Bartók Bélának és Kodály Zoltánnak uttörő munkáját és összehasonlítást tett az utóbbi évtizedek idegen szellemű, magukat magyaroknak képzelő nótagyárosok személyével, megjegyezve ennek hátrányos hatását az ősi magyar dal terjesztésével kapcsolatban.

kornak nevezi S: János evangélium alapján, melyben a 17. 21. versében az egység gondolatát fejezi ki.

Schubart fejtegetése az új emberről nem alapszik befejezett tényeken, de a történelmet átfogó szemmel vizsgáló ember sokat sejt ennek a városi tehetőséggel megáldott gondolkodónak igazságából, aki 1938-ban megjelent könyvében megírta: „Ismét elmúlt ötszáz év

1944 március 6. Délután: A városi szociális intézmények megtekintése (napközi otthon, ONCSA-telep, népfürdő nyilvános könyvtár, pálmaház). 1 óra: A Kék Macska külön termében a város ebédet ad a főhercegi pár tiszteletére, melyen részt vesznek: dr. Hlatky Endre főispán és neje dr. Cziffra Kálmán és neje, dr. Soós István polgármester és neje, dr. Vitéz Nadányi János alispán és neje, dr. Schriffert Béla r. kat. püspöki helynök, dr. Gyöngyössi István és neje, Hanzéli János püspöki titkár, dr. Kovács Sándorné, a Baross Szövetség elnöke: Ludvig Gyula, vagy Nagy Gyula, dr. Dolch Erzsébet, Cziffra Bertal, Scholcz Klára dr. Dalló Gyula tanácsnok. D. u. 4—5-ig: A Levente Otthonban cserkész szemle, a főhercegi párt üdvözlő dr. Dolch Erzsébet cserkész kerület körzeti vezető, d. u. 5 óra: Tea ugyanott. 6 óra: Opera-előadás.

1944 március 7. D. e.: Jó idő esetén kirándulás a Félix és Püspökfürdőbe, rossz idő esetén a püspöki rezidenciá megtekintése. D. u. Utazás. Az elutazásnál a főhercegi párt ugyanazok kísérik ki, akik fogadták az érkezésnél.

A Baross Női Tábor március 5-én 2 óra: a Pannonia étteremben ebédet ad a vendégek tiszteletére, melyen a tagok is részt vesznek.

(Nagyvárad.) Feladta magaslátára állva, igen üdvös mozgalmat indított a Baross Női Tábor. Vándorcsesemő kelengye akciót indított meg, amely máris szép sikert könyvelhet el. De jóval eredményesebbé válna az akció, ha a nagyvárad kerületben kereskedők és a keresztény magyar társadalom is bekapcsolódna a szegény iparos és kereskedő családokat támogató mozgalomba.

A nagyszerű előadást hozzászólások követték, amelynek során igen sok egészséges ötlet merült fel az ősi magyar dalok népszerűsítése céljából. Jakó Albert gimnáziumi igazgató bejelentette, hogy legközelebb az iskolák ének-hangversenyt rendeznek a Szigligeti Színházban és az az alkalom bizonyítani fogja azt, hogy a mai dalköltő fejlődése méltó kezében van.

A vita-esten bejelentette Soós Lajos főtitkár, hogy a két hét múlva megtartandó előadásban Mikó Imre az Erdélyi Párt képviselője fogja betölteni az előadó szerepet.

és az idő új fordulóján állunk. Ma a prometheuszi kultúra felett a végtelen komor felhője lebeg, amelyből hatalmas villámcsapás érheti Európa legvéresebb katasztrófája felé közeledik. Gyökere átalakulást hoz a háború utáni idő minden vonalon, amely elől semmiféle struccpolitikával sem zárkozhatunk el”.

MATAI-TÓTH JÓZSEF

Elégtétel Krüger Aladárnak

A Nemzeti Ujság írja:

A Nemzeti Ujság foglalkozott azzal a támadással, amelyben egy liberális lap részésként dr. Krüger Aladár felsőházi tagot az Apponyi-émlékülésen elmondott serlegbeszéde miatt. — Ezzel kapcsolatban a Budai Katolikus Kör igazgatóválasztmánya február hó 12-én tartott ülésében hozott alábbi egyhangú határozatának közlését kérte:

„A Budai Katolikus Kör igazgatóválasztmánya az „Esti Kurir” című napilapnak ez évi február hó 10. napján „Apponyi” felirat alatt megjelent cikkében dr. Krüger Aladár felsőházi tag ömeltősága ellen intézett hamis beállítású, így rosszhiszemű támadással szemben ömeltőságának változatlan, őszinte nagybecsülését fejezi ki. Eről őt a jegyzőkönyv kivonatával értesíti.

A cikkben foglalt azt az ajánlatot pedig, hogy a Budai Katolikus Kör kikérjen fel az Apponyi-serlegbeszéd megtartására ünnepi szónokul, mint a Kör belügyébe való illetéktelen beavatkozást — visszautasítja”.

Ugyancsak foglalkozott ezzel a kérdéssel az Erzsébetvárosi Credo Egyesület is vasárnap tartott ülésén. Egyhangúlag határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint az Erzsébetvárosi Credo Egyesület felháborodással értesült elnökének, dr. Krüger Aladárnak Apponyiról elhangzott hitvallásos, meggyőződéses beszéde miatt az Esti Kurirban megjelent támadó cikkről. Biztosítják Krüger Aladár ragaszkodásáról és rendíthetetlen bizalmukról. Egyben a Credo Egyesület köszönetét fejezi ki bátor magatartásáért, amellyel Apponyi életéből azokat a mozzanatok emelte ki és hangsúlyozta, amelyek a mai nehéz időkben különösen időszerűek és a katolikus nézőpontból szükségesek voltak.

Február 18-ig lehet jelentkezni a vasutas segédtiszt tanfolyamra

Értesítem mindazon MÁV tényleges és nyugdíjas alkalmazottakat, akiknek a családjában IV. középiskolát, vagy ezzel egyenlő értékű más iskolát végzett fiú gyermekük van, akik 16. életévüket betöltötték, de 18. életévüket még nem és a vasúthoz pályáznak vasuti szolgálatra, a közfeljövőben Nagyvárad állomáson megnyitott segédtiszt tanfolyamra február hó 18-ig jelentkezhetnek.

Bővebb felvilágosításért forduljanak Nagyvárad állomás segédhivatalához.

Nagyvárad, 1944 február 12.

Laky s. k., állomásfőnök.

Ezer kéve kóro eladó a városi bérgazdaságban

Nagyvárad thj. város bérgazdaságában cirka 1000 kéve I. oszt. kóro eladó. A kóro a helyszínén etetendő fel; megfelelő istálló és alom rendelkezésre áll.

Részletes felvilágosítás a gazdasági ügyosztáyon, városháza, II. em. 26. tudható meg a hivatalos órák alatt.

Nagyvárad, 1944 február 15.

Dr. Klemens Rezső s. k., tanácsnok.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Meghalt Erdély legidősebb főpapja.
 Gyulafehérvárról érkezett jelentés szerint Zomora Dániel, az erdélyi egyházmegye nagyprépostja, az erdélyi katolikus papság nevezte, 91 éves korában Gyulafehérváron meghalt Zomora Dániel alakjával egy nagy korosak történelme s a benne formálódott nagy jellem szállt sirba. Erdély egyik legjellegzetesebb vezető férfija Zomora Dániel nagyprépost 1853-ban Szamosújváron született. Fogarassy Mihály püspök szentelte pappá s első munkahelye a kolozsvári plébánia volt. Innen Imecsfalvára került plébánosnak, majd Gyergyófaluba, ahol gróf Mikes János c. érsek akkor káplánkodott. Innen vitte magamellé gróf Mailáth Gusztáv Károly püspök Gyulafehérvárra, ahol kanonok-plébánosává nevezte ki. Negy püspököt szolgált, mint püspöki általános helytartó, mely tisztsége alól aggkora miatt 1936-ban Márton Áron püspök felmentette.

Életét vesztette a leghíresebb újszélandi repülőleány. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelent: A brit hírodia jelentése szerint Jane Winston, az ismert újszélandi repülőleány, harci cselekmény közben életét vesztette.

Csapatzászlót adományoz Udvarhely vármegye a marosvásárhelyi hadapródiskolának. A Magyar Tudósító jelentik: Két és fél éve működik Marosvásárhelyen az ottani békebeli hadapródiskolában a Csaba királyfi nevét viselő hadapródiskola. A vezetősége most úgy határozott, hogy díszes csapatzászlót adományoz a székes hadapródiskolának. Az iskola parancsnokságával egyetértőleg úgy határozta, hogy az adományozás napján, június 4-én lesz falgári és katonai ünnepség sorában.

Talált tárgyakat árverez a rendőrség. A nagyvárad rendőrkapitányság vezetője az alábbi hirdetményt adta ki: A m. kir. rendőrség nagyvárad kapitánysága értesíti a közönséget, hogy 1944 március 14-én 15 órakor a rendőrkapitányság épületében I. e 14. sz. szobában a talált tárgyak árverésre kerülnek. A fegyverek árverésén csak az vehet részt, akinek fegyverviselési engedélyje van.

KLUBDELUTANOK A NÉMET LEKTORATUSON

Örömmel vettük a hírt, hogy a Német Lektorátus most idűlő új tanfolyamai között tervbe vette kedélyes, szórakoztató délutánok rendezését, helenként egyszer, hol a legújabb gramofonlemez hangjainál német nyelven szórakozna a beiratkozott közönség. Erre a szórakoztatva tanító délutánokra éppen úgy lehet beiratkozni, mint a tanfolyamokra, mert a klubdelutánokon csak beiratkozott hallgatók vehetnek majd részt. — Egyben közli a Lektorátus, hogy a beiratkozások az új félévre már javában folynak s a tanítás már a hét végén kezdetét veszi.

Kihágási eljárás indul azok ellen, akik nem újították meg fegyvertartási engedélyüket. A Magyar Tudósító jelentik: Tudvalevően a fegyvertartási engedélyeket még az elműlt év kezén meg kellett újítani. A felhívásnak azonban nem mindenütt tettek maradéktalanul eleget, különösen vidéken nem. Eppen ezért az illetékes hatóságok elhatározták, hogy a meg nem újított engedélyek fegyvereit elkobozzák vagy kihágási eljárás indul ellenük.

Honvédelmi miniszteri rendelet a hadifogyatkozottak üdülési beutalásáról. A honvédelmi miniszter a következő körrendeletet adta ki: Az eddigi rendszer szerint a honvéd vöröskeresztes üdülőkbe csak olyan hadifogyatkozottak voltak a kórházakból beutalhatók, illetve áthelyezhetők, akiknél a gyógyulás, illetve a gyógykezelés már teljes befejezést nyert. E rendelkezésemet odamódosítom, hogy ezentul a különböző kórházakból a honvéd vöröskeresztes üdülőkbe olyan idűlt elváltozásokban szenvedő hadifogyatkozottak is beutalhatók, akik kórházi kezelést már nem, legfeljebb csak gyengélkedő szobai kezelést igényelnek. Ezzel egyrészt egyszerűsíteni illetve meggyorsítani kívánom a polgári életbe való visszavezetését, másrészt kórházi szempontból hogy azok férőhelyei felesleges módon a jobban rászorulóknak elől igénybe ne veszenek. (Magy. Tud.)

Felhívás az iparostanulókhoz. A városi Népművelési Bizottság értesíti a népiskolai előkészítő tanfolyamok iparostanuló hallgatóit, hogy az egyes iskolákban a tanfolyamok ismét megindulnak. Ugy a leány-, mint a fiútanulók jelentkezzenek ugyanabban az iskolában, ugyanazon a napon és időben, ahol és amikor a tüzelőanyag hiánya miatt bealott szünet előtt részesültek oktatásban. Erdekük, hogy az előadásokat pontosan látogassák, mert február hó végén és március hó folyamán sor kerül a vizgákra. A szegénysorsú tanulók hatósági szegénységi bizonyítvány bemutatása esetén a vizgadíj alól felmentést kapnak.

Módosították a terménybeszolgáltatási kötelezettséget

A Magyar Távirati Iroda jelentik: A hivatalos lap keddi száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét, amelyben módosítja egyes terményeknek és termékeknek a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe való beszámítását. A rendelet lehetővé teszi az ipari célra beszolgáltatott tej után megállapított literenkénti 1.10 búzaegységből 0.10 búzaegységet a zsírbeszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe számítsanak be a gazdálkodónak a nyilvántartó hatóságok. A vajra, tejszíre és tejfelre úgy módosul a korábbi rendelet, hogy a beszolgáltatási kötelezettség szempontjából a vajat kg-ként 25, a tejszint literenként 5 liter tejjel kell egyenlőnek venni. A vajat, tejszint, tejfelt csak akkor lehet beszámítani a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe, ha a tejnek ilyen módon való beszolgáltatására a Tej- és Tejtérmékek Forgalmi Központ engedélyt adott. A rendelet szerint 1943. július 1-től a fekete szeszamag és a vadrepcemag

Fokozott harc a balkáni kommunis-ták ellen. Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI értesülése szerint a Balkán nyugati részén fokozott erővel folyik a harc a kommunista bandák ellen. A legutóbbi két napon csak az egyik hadsereg szakaszán, a kommunisták 244 halottat és 129 foglyot vesztek.

17 millió dollár értékű szállítmány a Szovjetnek. Lisszabomból jelentik: (MTI) A brit hírodia jelentik, hogy Carter, az orosz hadisegélyező bizottság elnöke közölte, hogy az Egyesült Államok 1943-ban 17 millió dollár értékű ruha, gyógyszer, vetőmag és élelmiszer szállításával segítette a Szovjetet.

is beszámít a gazdasági beszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe, mégpedig az előbb métermázsánként 250, az utóbbi pedig 200 egységgel. A dohánylevelet a beváltási árak minden négy pengője után számítják be 10 búzaegységgel.

Az 1943. december 13-a után beszo-gállatott elsőrendű őrölt paprikát 1500, a másodrendű 110 búzaegység-gel számítják be a gazda beszo-gállatási kötelezettség teljesítésébe.

Március 1-től a beszo-gállatott vágó-marhát élőszűly-kilogrammonként a következőképpen számítják be a gazda beszo-gállatási kötelezettség teljesítésébe: I. osztályú vágómarha 4.5, II. osztályú 4.0, III. osztályú 3.0, osontozni való vágómarha 2.5 búzaegység. A növendékmarhák élőszűly-kilogrammonként 3 búzaegységgel számítják be a beszo-gállatási kötelezettségébe.

A tyúktojás február 15-től kg-ként 10 búzaegységgel számít be a beszo-gállatási kötelezettség teljesítésébe.

JÖN Az APOLLO Filmszínházban JÖN
CHARLIE RIVER
 JÖN Budapest legnépszerűbb zenében ca JÖN

Az uszoda iszapjából előkerült harmincezerpengős nyaklánc. Sopronból jelentik: Még a nyáron törtét, hogy egy Sopronban nyaraló fővárosi uriaszszony a Lóvér-uszodában elvesztette 30 ezer pengő értékű nyakláncát. Az uszoda vizét most leeresztették és a fürdőgondozó asszonya heteken át fáradságos munkával kanalazta ki a lerakódott iszapot, míg végül sikerűlt megtalálnia a nyakláncot. A rendőrség a tulajdonost keresi.

Szabályozták a kenyérsütést. Ertesítem az őzes sűtőiparosokat, hogy a tüzelőanyag megtakarítás végett Nagyvárad thj. város közellátási bizottságának határozata alapján Nagyvárad területén a kisűtendő kenyér legkisebb súlyát 3 kg-ban állapítom meg, a feleő súlyhatár 5 kg. lehet. Ezen rendelkezésem folyó hó 21-én lép életbe. Azon sűtőiparosok, akik ezen rendeletem ellen vétének, a lisztkiutalásból törölve lesznek. Nagyvárad, 1944. február hó 15-én. Dr Soós István s. k., polgármester.

Uj tengerészeti államtitkárt nevezett ki a Duce. Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jeenit: Perrini tengeragy, tengerészetiügyi államtitkár személyi okokból lemondott. A Duce elfogadta a lemondást és utódául kinevezte Sparano tengeragyot, a haditengerészet vezérkarj főnökét. Sparano két ezüst vitézségi érem tulajdonosa, résztvett az Abesszina elleni hadjáratban és önkéntesen a spanyol polgárhaborúban. A fasiszta köztársaság létesítése után először főtitkár volt az olasz tengerészeti miniszteriumban.

Magyar regényirodalom a csűtörtöki szabadegyetemi előadás tárgya. Csűtörtökon kerül sor a Szabadegyetem II. félévének hetedik előadására. — Dr Soós Béla, a debreceni Tisza István Tudományegyetem professzora élvezetes előadás keretében ismerteti fogja az újabb magyar történeti, társadalmi és az úgynevezett magyar paraszti regényt. Az előadás a város háza dísztermében csűtörtökon (febr. 17-én) délután 5 órakor kezdődik.

Most javíttassa, festesse, tisztíttassa kerékpárját JAKAB műszerésznél
 Kossuth-utca 5. zippzárjavítás

A Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala értesíti az összes textíli-árukereskedőket, hogy a Textilbizottság vezetőjétől nyert értesülés szerint további intézkedésig a raktárra dolgozó vásári szabókat az 50 százalékos feldolgozó mennyiség terhére számla fekkettetésével kiszolgálhatják. A Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala.

KÖNYVISMERTETÉS

Dr Ösy-Oberding József: Mezőgazdasági szövetkezeti ismeretek

Nagyon sokat hallunk mostanában a szövetkezetekről s a köztudatban a szövetkezetek a jövő gazdasági élet erős alapjaként szerepelnek. Ezért örömmel üdvözöljük dr. Ösy-Oberding József egyetemi m. tanár „Mezőgazdasági szövetkezeti ismeretek” c. füzetét, amely a M. Kir. Földművelésügyi Miniszterium Erdélyi Kirendeltsége kiadványai sorozatában jelent meg. Ismerteti a szövetkezetek történetét, részletesen beszél a magyar szövetkezeti mozgalomról, a szövetkezetek fogalmáról és szervezetről, majd külön is bemutatja a szövetkezetek egyes típusait.

Ősziharackták metszésének ideje közeledik, ez a munka sok hozzáértést kíván. Miképpen végezzük el, erről, valamint a gyümölcsfák és a szűlő ültetéséről, a zöldégeskeri és gyümölcsös idűszerű teendőiről, a baromfi és méh gondozásáról, stb. ír a „Magyar Gyümölcs” képes szaklap, amelyből a munkra hivatkozással, egy alkalommal ingyen mulatványszámot küld a kiadóhivatala, Budapest, V. Vilmos császárút 76.

